

INFORMATOR

NSPRV

BESPLATAN PRIMERAK

sindiso@ptt.yu
www.nsprv.org

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 2 • AVGUST 2008 • BROJ 15

ФОРМИРАНА ВЛАДА

Србија је 07. јула ипак добила нову владу - једанаесту од увођења вишестраначја 1990. године. Нови премијер Мирко Цветковић изнео је у експозеу да су привредни раст, повећање броја запослених, раст стандарда грађана, равномеран економски развој и смањење инфлације кључни циљеви економске политике Владе Србије. Нови кабинет је изабран гласовима посланика листе За европску Србију, коалиције СПС/ПУПС/ЈС и мањина.

Нова влада најбројнија је у региону - има 24 министарства и 27 чланова. Заменик премијера је Ивица Дачић (МУП), а потпредседници Божићар Ђелић (наука и технологија), Млађан Динкић (економија) и Јован Крко-

бабић. Према томе, у наредном мандату социјални партнери синдиката ће бити; Жарко Обрадовић (министар просвете), Дијана Драгутиновић (мин. финансија) и Расим Љајић (мин. за рад и социјалну политику).

Иако су пред владом бројна тешка социјална и привредна питања, (не)очекивани проблеми у буџету због повећања издатака за пензије и обезбеђивање средстава за плате буџетских корисника, као и усвајање предлога чак 41 закона чије је усвајање предуслов за стављање наше земље на тзв. белу шенгенску листу (рок крај августа), све то, изгледа није било довољно да министри прекину своје одморе, на које су отишли свега месец дана после именовања. (Насијавак на сџр. 6)

РЕДОВНО ФИНАНСИРАЊЕ УГРОЖЕНО?

У буџету "рупа" око 35 милијарди динара

У извештају Владе Србије о извршењу буџета за првих пет месеци ове године и пројекцији до краја године, наводи се да ће недостајати око 35 милијарди динара. Према тој пројекцији, како је наведено на сајту Министарства финансија, за финансирање планираног дефицита буџета од око 14,4 милијарди динара и финансирање издатака "испод црте", потребно је око 87,9 милијар-

ди динара. До краја године очекују се приватизациони приходи од око 12,7 милијарди динара и од депозита буџета око 40,2 милијарде, али ће недостајати још око 35 милијарди динара. Тих 35 милијарди динара (око 430 милиона евра), треба обезбедити или из нових приватизација, или од кредита код домаћих или страних банака, наведено је у извештају.

КОНСТИТУИСАНА И ПОКРАЈИНСКА ВЛАСТ

Јегеш нови-стари секретар

Скупштина АП Војводине одржана је 16.07.2008. год. Изабрала је председника Скупштине, шест потпредседника и секретара, председника ИВ и 20 скупштинских одбора. Јавним појединачним изјашњавањем посланици су за председника Скупштине изабрали Шандора Егерешу, посланика Мађарске коалиције, иначе потпредседника скупштине у претходна два мандата. За његов избор гласало је 89 посланика, сам Егереш је био уздржан, док је 29 посланика опозиције, СРС и коалиције ДСС-НС, гласало против.

У наставку седнице посланици су поново јавним гласањем изабрали шест потпредседника, за које су гласали сви посланици, осим

посланика ДСС-НС (уздржани). По 113 гласова добили су сви кандидати: Бранислава Белић (СПС-ПУПС-ВЕР), Маја Седларевић (ЗЗВ), Игор Мирковић (СРС), Мартин Злох (ЗЕВ), Симиша Лазић (ЗЕВ) и Бранимир Митровић (ЗЕВ).

Затим је Скупштина за председника Извршног већа Војводине изабрала досадашњег покрајинског премијера Бојана Пајтића. За кандидатуру Пајтића гласали су посланици из посланичког клуба "За европску Војводину" (ДС, Г17 плус, СПО, ЈДП и групе грађана), Мађарске коалиције, Лиге социјалдемократе Војводине - Заједно за Војводину и клуба СПС-ПУПС - Покрет Вршачка регија-европс-

ка регија. Против је било 28 посланика из редова СРС и ДСС-НС. Уздржаних није било.

Изабрана је и нова покрајинска влада - Извршно веће Војводине, чији састав је подржало 88 посланика. Против је било 24 посланика. Покрајинска влада имаће као и до сада 17 секретаријата, али су послови у оквиру њихових делокруга прераспоређени. Извршно веће броји 19 чланова (са председником), што је за два члана мање од претходног. Пајтић је оценио да је Веће изразито компетентно „јер има седам доктора наука“. Према његовим речима, побољшана је и структура припадница женског пола - у ИВ су и четири даме (у претходном биле су две). (Насијавак на сџр. 7)

УСВОЈЕН МЕМОРАНДУМ О БУЏЕТУ

Влада је усвојила Меморандум о буџету и економској и фискалној политици за наредну годину, са пројекцијама за 2010. и 2011. којим се стратешки одређују правци развоја наше земље. Меморандумом се дефинише макроекономска стабилност, ниска инфлација, одржавање курса динара, даље убрзање привредног раста и највећи инвестициони циклус у историји Србије.

Један од главних циљева је да се стопа инфлације са прошлогодишњих 10,1% смањи на

4% 2011. године. Предвиђено је даље смањење учешћа јавне потрошње у бруто домаћем производу (са 43,8% на приближно 40% БДП-а). Ово ће обезбедити избалансиране јавне финансије са благим суфицитом при крају периода, што ће омогућити Србији да лакше отплаћује дуг, док ће се јавни дуг смањити на приближно 20 одсто БДП-а, што је једна од најнижих стопа у Европи.

Планирана стопа економског раста за 2009. и 2010. годину је 6,5%. Овакав привредни раст

требао би да доведе до повећања БДП-а по глави становника са 5.400 долара крајем 2007. године на 9.300 долара 2011. год. (пораст од 70%).

Меморандумом је предвиђено да се сваке године у Србији инвестира приближно 10 милијарди евра. Трећина ових средстава биће обезбеђена из јавних финансија, а намера је да се тај новац искористи за Коридор 10, аутопут до Црне Горе, обилазницу око Београда, као и за изградњу мостова. Остатак средстава биће обезбеђен из директних инвестиција, као и задуживања код међународних финансијских институција и на тржишту капитала.

KOMPOZITOR I PEDAGOG

Isidor Bajić

Pre 130 godina, tog 16. avgusta, rođen je kompozitor i pedagog Isidor Bajić (1878–1915), osnivač jedne od najstarijih srpskih muzičkih škola, sa sedištem u Novom Sadu, koja nosi njegovo ime. Bajić je rođen u Kuli, a kao kompozitor, muzički pisac, izdavač, pedagog i melograf, sinonim je razgranatog stvaralačkog duha u mnogim oblastima muzičkog života Novog Sada i Vojvodine na prelazu iz 19. u 20. vek.

Interesovanje za muziku pokazao je u ranoj mladosti i već kao gimnazijalac počeo da komponuje i diriguje školskim horom. Po očevoj želji, od 1897. studirao je pravo u Budimpešti, ali se posle dve godine upisao na Muzičku akademiju u istom gradu. Godine 1901. počeo je da predaje muziku u Srpskoj pravoslavnoj velikoj gimnaziji u Novom Sadu, a pošto je položio ispit za nastavnika muzike u srednjim školama, postao je stalni učitelj pojanja i muzike.

Bajić je u Novom Sadu razvio svestranu aktivnost, pa je 1903. pokrenuo časopis Srpski muzički list i ediciju "Srpska muzička biblioteka", u kojoj je objavljivao vlastite kompozicije i dela svojih savremenika. Šest godina kasnije osnovao je muzičku školu, koja danas nosi njegovo ime, a koja će sledeće godine obeležiti veliki jubilej – 100 godina postojanja.

Dirigovao je školskim horovima i orkestrima, kao i tamburaškim sastavima, a kao rezultat njegovog pedagoškog rada nastao je Projekat za promenu učenja pojanja i pevanja... Objavljivao je tekstove u časopisima i dnevnoj štampi, a niz članaka o Savezu srpskih pevačkih društava prozurokovao je javnu polemiku s Petrom Konjovićem. Napisao je i objavio udžbenike Klavir i učenje klavira i Teorija pravilnog notnog pevanja.

Isidor Bajić je sakupljao pesme iz Vojvodine i Vranja, a kao kompozitor rada nastao se žanrovima koji su bili u skladu s vremenom u kome je živio. Privlačile su ga različite muzičke forme, od solo pesama do opere i od klavirskih minijature do simfonijske muzike. Iako je u Budimpešti studirao kad i Bartok i Kodalj, nije prihvatao dostignuća savremenog evropskog muzičkog izraza, već je pisao pod uticajem romantičara – jednostavno i pregledno. Jednostavnost i oslanjanje na narodne uzore dalo je njegovim kompozicijama, kako je primećeno, svežinu i učinilo ih popularnim. Bajić je 1911. godine napisao jednu od prvih srpskih opera "Knez Ivo od Semberije", prema Nušićevoj drami, koja je protkana narodnim melodijama. Preminuo je u Novom Sadu 15. septembra 1915. godine.

UČITELJSKE ŠKOLE U KRALJEVINI SHS

Posle završetka I svetskog rata nastaju suštinske promene kako u širim svetskim i evropskim razmerama, tako i na prostorima buduće države SHS. Te promene se ne ogledaju samo u novoj teritorijalnoj podeli, u nestanku pojedinih država i nastanku novih, već i u otvaranju nove epohe u istoriji.

Pobedama snage Antante na frontovima Evrope 1918. i posebno probojem Solunskog fronta dolazi do oštrog potresa i kretanja u zemljama Austro-ugarske monarhije. Sredinom oktobra 1918. godine Mađarski parlament prihvata realnost da je rat izgubljen, a već 25. X 1918. godine formirano je Narodno veće Mađarske. To veće već sutradan, 26. X 1918. godine, u proglasu govori o pravu naroda na samoopredeljenje uz ogradu da integritet Mađarske ne bude ugrožen.

Posle velikih revolucionarnih radničkih pokreta u Budimpešti i dolaskom M. Karoljija za predsednika vlade, nastaju pripreme koje će dovesti do proglašenja Republike Mađarske 16. XI 1918, ali i obuzdavanje revolucionarnog radničkog pokreta. Karoljijeva vlada odmah je donela odluku da se širom Ugarske stvaraju mađarska narodna veća. Narodna veća su izvršavala naređenja vlade i imala zadatak da održavaju red i mir.

Tada se i u Vojvodini stvaraju mađarska narodna veća. U Somboru je 1. XI 1918. godine na zboru koje je posvećen solidarnosti sa narodnim većem u Budimpešti i novom vladom formirano Mađarsko narodno veće u koje je ušlo i 14 predstavnika Socijal-demokratske stranke koja, inače, nema većeg uticaja na radništvo nemačkih naroda i to pre svega zbog stava o nacionalnim odnosima.

U tom periodu dolazi do političkog angažovanja grupa i pojedinaca iz građanskih političkih partija, Srba i Bunjevaca, radi stvaranja narodnih veća. Posle sastanka u Subotici 27. X 1918. godine, na kome je odlučeno o stvaranju srpskih narodnih odbora, u novembru će u Novom Sadu biti stvoren Srpski narodni odbor, koji će preuzeti pripreme izbora za Veliku narodnu skupštinu koja će doneti odluku o državno-pravnom raskidu sa Ugarskom. Neposredno posle toga u Somboru je stvoreno Srpsko-bunjevačko narodno veće. Program Srpsko-bunjevačkog narodnog veća zasnovan je na nacionalnoj osnovi i ima za cilj, osim ostalog, da spreči svaki revolucionarni pokret i da suzbije svaki pokušaj koji ide dalje od „zaslužne slobode i nezavisnosti“. Za predsednika tog veća bio je izabran jedan od prvaka somborskih radikala dr Jovan Lalošević, a za sekretara profesor i direktor Muške učiteljske škole, takođe radikal, Pavle Terzin. U Somboru su bila stvorena i druga veća: Vojničko, Radničko i Bunjevačko veće.

Srpska vojska, koja prelazi Savu i Dunav, ulazi u Sombor 13. XI 1918. godine. Dakle, istog dana kada je u Beogradu potpisana konvencija o primirju sa Ugarskom i da se njene trupe evakušu severno od demarkacione linije. Ulaskom srpske vojske u Sombor svu administrativnu vlast preuzima na sebe Nacionalno veće Srba i Bunjevaca.

Proletarijat Vojvodine, iako klasno vezan za oktobarsku revoluciju i pokrete, tada nije bio organizovan da bi mogao više da utiče na događaje, već je bio upućen na nacionalno-oslobodilačku borbu koju je predvodila građanska klasa.

Prilikom izbora članova za Veliku narodnu skupštinu Vojvodine Narodno veće Srba i Bunjevaca iz Sombora biralo je 19 poslanika.

Među njima su bili Petar Konjović, učitelj i kompozitor (završio je Učiteljsku školu u Somboru), dr Milenko Petrović, jedno vreme školski lekar Učiteljske škole, kao i profesor Božidar Bordoški.

Na zasedanju Velike narodne skupštine Vojvodine u Novom Sadu, 25. XI 1918. godine, usvojena je rezolucija o otepljenju Banata, Bačke i Baranje od Ugarske i rezolucija o priključenju Kraljevini Srbiji. Objašnjenje za rezoluciju o otepljivanju Bačke, Banata i Baranje podneo je Petar Konjović. Interesantno je napomenuti da je katiheta učiteljskih škola u prvoj deceniji postojanja Države SHS Nenad Barački, inače jedan od najvećih protivnika naprednih tendencija koje su počele da se razvijaju u Muškoj i Ženskoj učiteljskoj školi, bio učesnik Pariske mirovne konferencije, kao i da je Pavle Terzin, dugogodišnji profesor i direktor Muške učiteljske škole, bio član komisije za razgraničenje sa Mađarskom.

U toku prvog svetskog rata učiteljske škole u Somboru prestale su sa radom 14. januara 1915. godine. Tačno je da nastava u učiteljskim školama od januara 1915. pa do početka 1919. godine nije održavana, ali time nije prestao kontinuitet postojanja tih škola. Gro nastavnika je bio na okupu i učestvovao u radu tadašnjih školskih i crkvenih institucija (Mesni školski upravni odbor, Upravni odbor pravoslavne srpske crkvene opštine) i to u funkciji nastavnika učiteljskih škola. Značajno je napomenuti da su i u toku 1916. i 1917. godine održavani ispiti. Tako su neke učenice Ženske učiteljske škole (Pravoslavna srpska učiteljska škola) polagale jula 1916. godine ispite. U toku 1917. godine u istoj školi je održan i diplomski ispit (ispit učiteljske sposobnosti). Tada je ispitno poverništvo bilo sastavljeno od članova: Janoš Farago, predsednik, prota Ljubomir Kupusarević, Milan Mandrović, upravitelj, i profesor Božidar Bordoški, Svetislav Berić, Vidosava Letić, Danica Jakšić, Marko Protić, Svetozar Damjanović, Olga Drakulić i Dušan Termerinac. Međutim, već juna 1917. godine, pred isti odbor, proširen Aleksandrom Jorgovićem, na diplomski ispit izašlo je 28 kandidatkinja i sve su položile.

Slična situacija je bila i u Muškoj učiteljskoj školi. U školskoj 1915/16. prvi razred je polagalo 16 učenika, drugi 18, treći 12 i IV 15 učenika. Učenici su polagali i završni ispit na osnovu naredbe Kraljevskog ugarskog ministarstva bogočasti i javne nastave i naredbe Mitropolitskog crkveno-školskog saveta. Ispiti su polagani u toku čitave 1916. godine. Slična situacija je bila i 1917. godine kako u Ženskoj, tako i u Muškoj učiteljskoj školi, ali ispiti učenika Muške učiteljske škole nisu održavani u zgradi Učiteljske škole, već u zgradi Srpskog pravoslavnog zabišta jer je zgradu Učiteljske škole zaposela ugarska vojska. U toku rata je bilo zahteva da se dozvoli otvaranje – redovan rad učiteljskim školama, pa i u 1918. godini kada je takav zahtev uputio Mitropolitski crkveno-školski savet. Međutim, Ministarstvo bogočasti i javne nastave odbija zahtev. Takvo stanje će ostati sve do konačnog otepljenja Banata, Bačke i Baranje i proglašenja Kraljevine SHS.

Ujedinjenjem južnoslovenskih zemalja, nije izvedeno revolucionarnim putem, ali je izražavalo istorijsku tendenciju razvitka. Stvoreni su novi uslovi iako društvena struktura nije promenjena.

БЕСПЛАТНЕ АКЦИЈЕ

ПРОСВЕТАРИ КРАТКИХ РУКАВА?

Рок за пријављивање грађана за поделу бесплатних акција јавних предузећа истекао је 31. јула у 19 сати, докад је и било радно време Поште Србије. Иако је министар економије Млађан Динкић најављивао да ће акције

које добију грађани вредети око 1.000 евра, економисти истичу да ће им тржишна цена бити око 300 евра и да ће власници моћи да располажу акцијама најраније 2011. године! Тако нпр. економски аналитичар Бошко Мијатовић каже да вред-

ност акција држава није проценила према њиховој тржишној вредности и да у овом тренутку „не може рећи колико ће грађани који су се пријавили за бесплатне акције добити новца, али сматра да је цела акција од самог почетка надувана“.

И ПАРЕ И ХАРТИЈЕ?!

Првобитно је било предвиђено да грађанима буду подељене акције шест јавних предузећа – Јат ервејз, Телекома, „Галенике“, Нафтне индустрије Србије, Електропривреде Србије и Аеродрома „Никола Тесла“, и то у вредности од око 1.000 евра. Међутим, касније је за Јат ервејз најављено да ће, уместо акција, грађанима и запосленима бити подељен новац. Наиме, Споразум о отвореном небу предвиђа да земље ван ЕУ могу да купе до 49% власништва Јата, па у случају да се акције пусте на берзу, држава не би имала контролу у чијем су власништву подељене акције. Од поделе бесплатних акција биће изузета и „Галеника“, која ће уместо путем иницијалне јавне понуде бити понуђена на тендеру стратешком партнеру, па ће и од продаје тог предузећа грађанима

бити подељен новац. Грађани Србије имају право и на новац од продаје акција раније приватизованих фирми, које се налазе у Приватизационом регистру. Процене су да би по том основу сваки грађанин могао да добије између 50 и 70 евра. Међутим, неки економски стручњаци сматрају да је, ипак, прерано говорити о вредности јавних предузећа која још нису приватизована, јер тек када она изађу на реално тржиште капитала, знаће се колико вреде, а то може бити много више него сада, а може бити и мање. У Агенцији за приватизацију кажу да је незахвално прогнозировать колико ће износити вредност акција, „јер ће то зависити и од динамике приватизације сваког предузећа, а да ће и тржиште одредити праву вредност тих

бесплатно стечених хартија од вредности“.

НАДУВАВАЊЕ

„О томе какво је моје мишљење о тој акцији довољно је да кажем да се ја нисам ни пријавио за те бесплатне акције“. Мијатовић је као и неки други грађани одустао од пријављивања јер је уверен да сума од 1.000 евра, коју би грађани наводно требало да добију од продаје Нафтне индустрије Србије, Јата, Електропривреде Србије, Телекома Србије, „Галенике“ и Аеродрома „Никола Тесла“, надувана од самог почетка „будући да се ради о политици и о министру који је склон надувавању“. Једино ушта је Мијатовић апсолутно сигуран јесте да ће износ бити

мањи; „колики ће бити, ја заиста не знам, то ће се највероватније знати тек када те фирме буду приватизоване и када почне трговина акцијама, односно кад берза почне да ради, јер ће се тек тада видети колика је вредност тих акција“.

Према садашњој рачуници књиговодствене вредности шест јавних предузећа, која је дискутабилна, њихова укупна вредност износи максимално 13 милијарди евра. Од тога би се око 15% вредности, што значи 1,95 милијарди евра, издвојило у Приватизациони регистар и било расподељено грађанима Србије. Пошто се за бесплатне акције пријавило нешто више од пет милиона грађана, значи да би вредност акције у рукама сваког грађанина износила око 390 евра. Иначе, извесно

је да ће грађани почетком следеће године добити новац од већ приватизованих друштвених предузећа, али стручњаци кажу свега 25 до 30 евра.

И бивши директор Агенције за приватизацију Бранко Павловић каже да је вредност акција које ће се делити грађанима проценила држава, али не на основу њихове тржишне вредности. Према његовим речима, то значи да се не барата стварним показатељима вредности акција, јер није утврђена ни књиговодствена ни тржишна вредност. Тако да и вредност шест предузећа, чије ће акције грађани добити, држава може да процени колико хоће. Пошто грађани акцијама могу да тргују тек по окончању приватизације, то ће бити најраније 2011. године.

НА ПРОЛЕЋЕ 50-70 ЕВРА!?

Последњег дана јула завршено је пријављивање за бесплатне акције јавних предузећа. У Србији је више од пет милиона грађана остварило то право, док су на подручју Западнобачког округа евидентирани 123.674 особе; у сомборској општини до 31. јула евидентирано 57.538 грађана који су стекли право на бесплатне акције, на подручју апатинске општине пријавиле су се 16.983 особе, у кулској општини евидентирано је 27.157 а у одачкој општини 21.996 грађана.

Тај број може да буде и нешто већи, јер

су се још до 08. августа могле евидентирати непокретне особе. У округу је било нешто више од 1.700 непокретних особа које имају право на бесплатне акције, а досад се пријавило око 1.500. Неки од њих су се сами евидентирали у пошти, неки нису имали потребну документацију, а поједини су одустали. Од 123.674 особе које су се пријавиле за бесплатне акције, највише је евидентирано у сомборској пошти (25.101), а интересантан је податак да је један службеник примио чак 13.000 захтева, односно десет одсто од укупног броја

евидентираних у Западнобачком округу.

Држава ће обавестити грађане о њиховим правима, а на пролеће наредне године требало би да им буде исплаћена накнада од већ приватизованих предузећа. Након тога требало би да уследи подела акција у јавним предузећима. У случају исплате новчане накнаде од продаје 15% друштвеног капитала већ приватизованих предузећа, нема много недоумица. По том основу, процењују у сомборској Пошти, грађани би могли у првом кварталу 2009. године да добију динарску противвредност од 50 до 70 евра.

OSTALO 3700 PRAZNIH KLUPA

I dosad atraktivne škole bez nepopunjene

Nakon gotovo dva meseca strepnje kandidata i posla za škole 11. jula je završen i ovogodišnji upis u srednje škole. Prvi su se upisali novi đaci u umetničke i škole za talente. Sudeći po rezultatima, u Vojvodini za ove škole baš ne cvetaju ruže - već nekoliko godina unazad primetno je opadanje interesovanja za matematičke i jezičke gimnazije, te muzičke, baletsku i dizajnersku školu. Vreme kada su pred ovim školama u vreme prijavljivanja bili redovi je očigledno prošlost. Čak ni atraktivne škole za talente nisu mogle obezbediti više kandidata od slobodnih mesta. To je, verovatno i razlog što velika većina prijavljenih položi prijemni ispit. Međutim, i pored velike prolaznosti na prijemnom ispitu, i ove godine u školama za talente ostalo je praznih mesta.

Posle talenata, na red su došli i svi ostali svršeni osmaci, namerni da se upišu u neku od srednjih stručnih škola ili u gimnazije. Za ovu školsku godinu u vojvođanskim srednjim školama konkurs je raspisan za popunu više od 23.500 mesta u prvim razredima. Od toga na trogodišnjim smerovima bilo je 6.648, a na četvorogodišnjim 16.008 mesta. U odeljenjima s nastavom na mađarskom je bilo 880 mesta na trogodišnjim i 1766 na četvorogodišnjim smerovima, dok je na ostalim jezicima nacionalnih manjina bilo mesta samo na četvorogodišnjim smerovima: 120 za nastavu na slovačkom, 60 na rumunskom i po 30 na rusinskom i hrvatskom jeziku. Na ova mesta konkurisalo je nešto više

od 21.000 svršenih osmaka. Od tog broja većina, čak 17.116, polagala je kvalifikacioni ispit s namerom da se upiše na neko od mesta na četvorogodišnjim smerovima srednjih stručnih škola ili u gimnazijama. Taj uslov steklo ih je nešto manje od 16.500 - i ovaj ispit bezmalo svi su prošli. Prolaznost od preko 90% ne čudi budući da je od maksimalnih 20 bodova na testu za prelazak preko crte bio dovoljan i bod.

Posle kvalifikacionog, valjalo je dobro preispitati svoje želje za nastavak školovanja i uskladiti ih sa sakupljenim bodovima. Da su vojvođanski đaci bili poprilično realni govori činjenica da je posle prvog kruga upisa u vojvođanskim školama neraspoređeno ostalo samo 270 kandidata. Više od trećine svršenih osmaka upisalo se na smer koji je na listi želja bio na prvom mestu, dok ih je više od polovine upisalo neku od svoje prve tri želje. Ni onih 270 neraspoređenih u prvom krugu nisu loše prošli, s obzirom da je posle tog kruga u vojvođanskim srednjim školama ostalo bezmalo 4.000 mesta na trogodišnjim i četvorogodišnjim smerovima. Kako na srpskom, tako i na jezicima nacionalnih manjina, uglavnom u tehničkim, hemijskim i poljoprivrednim školama, mađa je u manjim gradovima bilo mesta i u gimnazijama, medicinskim i ekonomskim školama, koje su u većim gradovima prve popunjene.

Konačno, u petak 11. jula se upisalo i ovih 270 svršenih osmaka. I pored toga septembar će u školama u Pokrajini ipak dočekati skoro 3.700

praznih klupa. To je delom posledica vojvođanske višenacionalnosti, to jest, nikada se ne popune sva mesta u odeljenjima s nastavom na jezicima nacionalnih manjina. Delom je to danak koji se plaća zbog tromosti školskog sistema, koji nije u stanju brzo da se oslobodi smerova koji osmacima više nisu atraktivni. Delom je to posledica činjenice i da iz raznih razloga, među kojima prednjače socijalni, neki petnaestogodišnjaci ne nastavljaju školovanje.

U svakom slučaju obavljen je jedan veliki posao. Iz ministarstva prosvete kažu da će se, na ovaj način, upisati još dve generacije, a onda bi trebalo da se sistem potpuno promeni, s obzirom da će se na kraju osnovne škole polagati mala matura, koja će ujedno biti i ulaznica za srednju školu.

8466 INDEKSA ČEKA DRUGI ROK

Na sedam državnih univerziteta u Srbiji za septembarski upisni rok ostalo je 8.466 mesta. Sve potrebne podatke zainteresovani mogu da nađu na sajtovmata fakulteta i univerziteta. Drugi upisni rok je od prvog do dvadesetog septembra, dok će se prijave za konkurs za upis predavati se 1. i 2. septembra.

Naknade za polaganje prijemnog ispita su različite i iznose do 8000 dinara.

Ministarstvo prosvete je saopštilo da je ostalo nešto više od 2.300 mesta za budžetske studente i oko 6.100 mesta za samofinansirajuće studente.

Na Novosadskom univerzitetu ostalo je 1.910 mesta. Na 14 fakulteta jedinog državnog univerziteta u Vojvodini bilo je mesta za oko 8.500 bruceša, od kojih će više od 4.500 studirati na teret budžeta, dok će ostali plaćati školarinu. Najviše mesta bilo je na Fakultetu tehničkih nauka - 1.500, od toga čak 1.000 budžetskih, na

Poljoprivrednom 790 mesta (565 budžetskih), Filozofskom 913 (508), Pravnom 880 (samo 180 na budžetu), zatim na Tehnološkom 240 (210), dok je na Ekonomskom fakultetu u Subotici i odeljenju tog fakulteta u Novom Sadu bilo 1.200 (400 na budžetu). Prorektor Novosadskog univerziteta prof. dr Miroslav Plančak je za GL rekao da su izuzetno zadovoljni junjskim upisnim rokom, jer je popunjen praktično 95 odsto slobodnih mesta. Prema upisnim pravilima, sutra će se tačno znati koliko je bruceša upisano u ovom roku, a toga dana biće poznat i broj slobodnih mesta, na koja će moći da se konkuriše u septembru. Fakulteti će 31. jula oglašiti drugi konkursni rok, koji će trajati od 1. do 19. septembra.

Na Univerzitetu u Kragujevcu u prvom upisnom roku upisalo se više od 3.000 bruceša, dok je za septembarski rok ostalo više od 1.300 slobodnih mesta.

Na 11 fakulteta kragujevačkog Univerziteta, ima oko 300 mesta za bruceše koji će studirati o trošku države.

Na Univerzitetu u Nišu ostalo je slobodnih 1.752 mesta.

Najviše slobodnih mesta ima na Agronomskom fakultetu u Čačku (84), Mašinskom fakultetu u Kragujevcu (75), dok na Prirodno-matematičkom fakultetu i Tehničkom fakultetu u Čačku ima mesta za po 50 budućih bruceša.

U septembarskom upisnom roku, na Univerzitetu u Kragujevcu moći će da se upiše oko 1.000 samofinansirajućih studenata.

Na Pravnom fakultetu ima više od 300 slobodnih mesta, dok je na Ekonomskom fakultetu ostalo još oko 200 mesta.

Na Medicinskom fakultetu ima mesta samo na odeljku za farmaciju i to za još 34 samofinansirajućih studenata.

Na Pedagoškom fakultetu u Jagodini i Učiteljskom fakultetu u Užicu nema slobodnih mesta.

Nakon prvog upisnog roka na somborskom Pedagoškom fakultetu

NAJVIŠE MESTA ZA SAMOFINANSIRAJUĆE STUDENTE

Tokom prvog upisnog roka na somborskom Pedagoškom fakultetu upisalo se 168 studenata, a od toga je rezultatima postignutim na prijemnim ispitima u svih pet obrazovnih profila, uslov za studije o trošku budžeta ispunilo 111 bruceša, a za samofinansirajuće 57. Kako je planom upisa predviđeno 260 studenata, za septembarski upisni rok preostalo je još 92 slobodna mesta: samo 4 na budžetu i 88 na samofinansiranju.

Na smeru za profesora razredne nastave, i to samo na slovačkom jeziku, u odeljenju ovog fakulteta u Bačkom Petrovcu ostalo je još dva mesta na budžetu i pet za samofinansiranje. Veliko interesovanje na ovogodišnjem upisu mladi su pokazali za smer dizajnera medija u obrazovanju, tako da su sva mesta popunjena. Na smeru za predškolskog

vaspitača preostalo je 32, a za vaspitača sa posebnim potrebama 14 slobodnih mesta. U oba slučaja reč je o mogućnostima za samofinansirajuće studente. Na smeru za školskog bibliotekara slobodna su dva mesta na budžetu i 15 za samofinansiranje.

Drugi upisni rok na somborskom Pedagoškom fakultetu, inače, najmlađoj visokoškolskoj ustanovi u sastavu Novosadskog univerziteta, biće ostvaren od 3. do 19. septembra. Podsticajno za upis na nekom od školskih profila u oblasti obrazovanja na ovom fakultetu je i to što se visina školarine nije drastično povećala i za samofinansirajuće studente iznosi pedeset hiljada dinara. Uz to, poslednjih godina postignuto je mnogo na planu kvalitetnog menjanja predušlova za ostvarivanje zahteva savremenog obrazovanja stručnih

kadrova neophodnog u školskom sistemu primerom evropskim standardima. Posebna pažnja na somborskom Pedagoškom fakultetu posvećena je primeni informatičke tehnologije, ostvarivanju naučne saradnje sa srodnim ustanovama u svetu, angažovanju mladog naučnog kadra.

Do početka nove studijske godine, koja će, inače, biti u znaku obeležavanja jubileja 230. godišnjice Norme, preteče Učiteljske škole u Somboru čiju tradiciju baštini Pedagoški fakultet, izvesno je i okončanje radova na izgradnji modernog Studentskog doma. Sve će to doprineti da ovaj grad i ubuduće slovi kao centar za obrazovanje najkvalitetnijeg prosvetnog kadra za rad sa najmlađima, bilo da je reč o predškolskom ili o osnovnom obrazovanju. *D. Kecman*

Експеримент у војвођанским школама

ТРАДИЦИЈА – ТЕМЕЉ НОВИНАМА

Почев од ове школске године, експериментално се у војвођанске школе уводи билингвална настава. Осим српског, други језик може бити неки од званичних језика Европске уније, или неки од језика националних мањина. Драгоцено је, у том погледу, досадашње васпитно-образовно искуство.

Више од четврт милиона деце предшколског и школског узраста наредне школске године биће укључено у наставу која се у нашој Покрајини изводи на пет језика. Осим српског, наставни језици су мађарски, словачки, румунски, русински и хрватски. Припадници националних мањина који образовање стичу на српском језику, могу, као изборни предмет, да уче и све ове језике као свој матерњи језик са елементима националне културе. Осим на овим, у војвођанским школама омогућена је настава и на неколико других језика, ромском и украјинском, на пример.

Школовање на свом матерњем језику, припадницима националних мањина омогућено је и на средњем ступњу у школама у којима је, осим на српском, настава организована и на мађарском, русинском, словачком и румунском језику.

Током прошле школске године, у војвођанским вртићима било је 52.000 малишана распоређених у 2.366 васпитних група и то у 44 предшколске установе и при 52 основне школе. У васпитно-образовни процес највише их је било укључено на српском језику (45.541). У вртићима се на мађарском језику радило са 4.839, на словачком са 1.002, на русинском 17, те на хрватском језику са 63 малишана. Око 163.000 ученика било је у 344 основне школе. На српском језику

настава је организована у 288 школа, на мађарском у осам, на словачком у пет, на румунском у четири, а само на русинском у једној основној школи. У другим основним школама настава је извођена на два, а понегде и на три језика.

У средњим школама било је више од 73.500 ученика распоређених у безмало 3.000 одељења. Током школске 2008/2009. биће их мање, јер се већ при јунском упису у први разред показао нових данак „беле куге“. Празно је остало око 4.000 места.

Војвођанско искуство у организовању наставе на више језика у основи је новог подухвата Покрајинског секретаријата за образовања, а којим се приближавамо европским токовима. Реч је о пројекту, за сада само у експерименталном облику, којим се омогућава увођење билингвалне, односно двојезичне наставе. Осим српског, други језик би могао бити и неки од званичних језика Европске уније, или неки од језика националних мањина које живе у Војводини. На овом другом језику било би организовано 20 до 30 одсто наставе и то у основним школама почев од шестог, а у средњим од другог разреда. Овај пројекат, који је, према првим најавама, наишао на лепо интересовање, компатибилан је са европским стандардима према којима, осим матерњег, ваља знати бар још два друга језика. Пројекат је већ на самом старту наишао на подршку Британског савета, према чијем се концепту највећим делом реформише образовање у Србији, Гете института, Француског културног центра и других такође у европским оквирима утицајним институцијама.

Д. К. Д.

Из Завода за уџбенике

НОВИ УЏБЕНИЦИ И ПОКЛОН-ДОДАЦИ

У оквиру двадесет и пет уџбеничких комплета за обавезне и изборне предмете, Завод за уџбенике припремио је за наредну школску годину око стотинак нових наслова за основну и средњу школу.

Међу новим насловима за прваке налази се и дидактични материјал за наставу почетног читања и писања Весела свеска, као и радна свеска уз дидактички материјал. Урађен је и приручник за наставу физичког васпитања у четвртог разреда, у петом нова читанка за српски као нематерњи језик, радна свеска уз ту читанку, вежбања за географију, алтернативни уџбеник и практикум за ликовно, као и уџбеник и приручник за наставнике изборног предмета Свакодневни живот у прошлости. Међу новим насловима за основну школу су и вежбање за географију за седми и осми разред, као и вежбања у настави физике за осмаке.

Саставни део уџбеничких комплета за шести и ниже разреде основне школе, за предмете који тако нешто и захтевају, јесу и аудио и интерактивни компакт дискови као поклон додаток. Уз све нове уџбенике, за српски језик додаток је звучна читанка, уз уџбенике страних језика тонски записи текстова, дијалога фонетских вежбања, а уз уџбенике музичке културе избор композиција на аудио ЦД-у. Мултимедијални ЦД такође је поклон додаток уз књиге и то у нижим разредима основне школе уз уџбенике српског језика, математике, енглеског језика и изборног предмета Чуvari природе, а у вишим разредима уз уџбенике биологије за пети и шести, те уз вежбања за информатику за пети разред.

Како се од 1. септембра у шестом разреда стартује са радом по новом наставном плану и програму, знатне су измене како у погледу наставног градива, тако и у погледу фонда часова за поједине предмете. Иначе, цена уџбеничког комплета за одређени разред условље-

на је тиме да ли се купују сви понуђени наслови, или само основни уџбеници. У просеку, уџбеник за основну школу стаје 375 динара. За ниже разреде просечна цена комплета износи од 2.500 до 4.500, а за више комплет кошта од 3.500 до 8.300 динара. За средњошколски уџбеник, дакако, у зависности од смера и образовног профила, цена је у просеку 440 динара.

Нови средњошколски уџбеници

Међу новим насловима, реч ли је о уџбеницима за средње школе које је Завод за уџбенике објавио пред почетак нове школске године, налази се Туристичка географија за четврти разред угоститељске школе, Технологија оплемењивања за трећи и четврти разред текстилне школе, Практична настава са технологијом за први и други разред машинске школе, Основи електронике за први разред електротехничке школе, Контрола квалитета сировина и производа за четврти разред средње школе, Микробиологија са практикумом за други и трећи разред, Отпорност материјала за други разред машинске школе, Физика за четврти разред гимназије, за оба смера, Историја за први разред огледних одељења економске школе, Устав и права грађана, за трећи разред средње школе, Граматика немачког језика за средње школе, Право за трећи разред за образовни профил финансијски администратор, Латински за први разред пољопривредне и медицинске школе, Прерада и одлагање отпадних вода за трећи разред средње школе, Општа и неорганска хемија за први разред средње школе, Фармацеутска технологија за први разред медицинске, као и Организација рада за први разред машинске школе.

Д. К. Д.

Центар за развој каријере и саветовање

БЕЗ ПРАКСЕ ТЕШКО ДО ПОСЛА

На Универзитету у Новом Саду почео је с радом Центар за развој каријере и саветовање студената. У току је сређивање Центра, који је привремено смештен у Ректорату, а почетком школске године преселиће се у Студентски дом „Слободан Бајић“ у бивши Центар за таленте.

Овакви центри већ постоје на Београдском и Нишком универзитету, док су на НУ новина. Истраживања су показала да је студентима који завршавају факултете неопходна пракса, а циљ Центра управо је да им, уз бесплатну услугу, обезбеди да дођу до послодавца. По Болоњској декларацији обавезна пракса већ постоји на неким факултетима и касније ће се евидентирати у радно искуство, без обзира на то била она две недеље или мање.

У Европи се посао често мења, пошто се сматра да ако неко ради на истом месту три године а не напредује, треба да се запита да ли је

то баш најбољи избор за њега.

Улога Центра је да повеже пословну заједницу с академском како би студенти дошли до посла, праксе, преко семинара и радионица, упознали се с начином писања биографија и припремили се за интервју за посао. Преко Центра студенти могу да се обавесте и о стипендијама и конкурсима, а за послодавце Центар проналази приправнике и студенте за праксу и организује сајам запошљавања који се планира крајем школске године.

Из Центра позивају студенте да се региструју како би користили њихове услуге и примали информације. Такође, са стручним сарадником могу да закажу саветовање о развоју своје каријере. Центар може да се позове сваког радног дана од 8 до 14.30 сати на телефон 021/48-52-012, а студентима је на располагању и имејл ssonja@uns.ns.ac.yu.

ФОРМИРАНА НОВА ВЛАДА

Премијер Цветковић је у приоритете убржао и равномеран регионални развој, смањење дефицита текућих плаћања са 13% на 8% до краја 2012. године и прелазак с фискалног дефицита на фискални суфицит у наредне две године. Говорећи о наставку реформи, Цветковић је поручио да

ће приоритет бити довршетак приватизације друштвених предузећа, државних банака и осигуравајућих друштава, увођење конкуренције на тржиштима инфраструктурних и комуналних делатности, укидање непотребних прописа којима се отежава привредни живот и поједностављење важећих прописа.

Влада ће такође настојати да повећа ефикасност судских органа при решавању привредних спорова, као и ефикасност спровођења стечајних процедура, и да спроведе приватизацију државног пољопривредног и грађевинског земљишта, делимично у оквиру процеса реституције, навео је Цветковић.

Рођен је 16. августа 1950. године у Зајечару. Дипломирао је, магистрирао и докторирао на Економском факултету у Београду. Радну каријеру почео је у Рударском институту. Затим прелази на Економски институт, да би потом каријеру финансијског саветника наставио у консултантској кући "CES Meson". Као екстерни консултант радио је за Светску банку и УНДП. Од јануара 2001. године на функцији је заменика министра у Министарству за привреду и приватизацију. У

периоду од 2003. до 2004. године обављао је функцију директора Агенције за приватизацију. После тога, водио је агенцију за консалтинг „Intercon“ до избора за министра финансија.

На функцију министра финансија у Влади Републике Србије ступио је 15. маја 2007. године и обављао је до јула 2008. године. Објавио је више стручних текстова и чланака из области приватизације у земљи и иностранству.

Говори енглески језик. Ожењен, отац двоје деце.

Др Мирко Цветковић, председник Владе

Рођена је 6. маја 1958. године у Београду, где је завршила основну школу и гимназију. Дипломирала, магистрала и докторирала на Економском факултету у Београду, где и данас изводи вежбе и предавања. Била је специјални саветник у Министарству финансија и економије од 2001. до 2002. године, као и специјални саветник у Међународном монетарном фонду (2002–2004). Од 1. септембра 2004. године је вицегувернер Народне банке Србије. Одговорна је за координацију и управљање истражи-

вања и статистике, монетарне политике и платног система.

Главне области истраживања су макроекономија, економетријско моделирање, финансијско програмирање, теорија дугорочног економског раста, анализа конвергенције, инфлација, монетарна и фискална политика, сиромаштво (посебно сиромаштво деце) и социјална политика (нарочито програми заштите породица са децом).

Аутор је уџбеника, десет монографија, више од 50 студија, чланака и радних папира. Удата је, мајка двоје деце.

Др Диана Драгутиновић, министар финансија

Рођен је 21. маја 1960. године у Беранама. Дипломирао је на Факултету политичких наука у Београду, где је и магистрирао и докторирао. Објавио је две научне књиге и десет научних радова. Предавач је на Мегатренд универзитету и обавља дужност декана на Факултету за државну управу и администрацију истог универзитета.

Од 1998. до 2000. године обављао је дужност заменика министра за локалну самоуправу у Влади Републике Србије,

а у прелазној Влади од октобра 2000. до јануара 2001. године био је заменик министра за високо образовање. Народни посланик је од јануара 2001. године. Био је председник и заменик председника Посланичког клуба СПС-а у Народној скупштини Републике Србије. Заменик је председника Социјалистичке партије Србије од децембра 2006. године.

Говори енглески и служи се француским језиком.

Ожењен је, отац две ћерке.

Др Жарко Обрадовић, министар просвете

Рођен је 28. јануара 1964. у Новом Пазару. Медицински факултет завршио је у Сарајеву. Од 1990. године је генерални секретар СДА Санцака, а од 1994. године председник Коалиције Санцак, која је 2000. године преименована у Санџачку демократску партију. После летооктобарских промена изабран је за министра за националне и етничке заједнице у Влади СРЈ. У децембру 2000. године именован је за потпредседника Координационог тела за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа. Марта 2003. године изабран је за министра за људска и мањинска права у Савету министара

СЦГ. Од јула 2004. године председник је Националног савета за сарадњу са МКТ. Од септембра 2005. године председник је Координационог тела за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа. Министар рада и социјалне политике у Влади Републике Србије од 15. маја 2007. до јула 2008. године.

Недељник „Време“ прогласио га је за личност 2004. године, а Европски покрет у Србији доделио му је признање „Најевропљанин“ за област политике у 2005. години.

Говори енглески језик и служи се руским. Ожењен, отац двоје деце.

Расим Љајић, министар рада и социјалне политике

ОДБОР ЗА ПРОСвету

Одбор за просвету Народне скупштине Републике Србије одржао је 1. јула 2008. године Прву седницу. Седници је председавао најстарији члан Одбора Нандор Мараџи. Чланови Одбора су за председника поново изабрали др Зорана Шапија из Посланичке групе Демократска странка Србије - Нова Србија - Војислав Коштуница. За чланове Одбора изабрани су: Милољуб Албијанић (Г17) из Београда, Александра Илић

(НС) из Београда, Александар Јанковић (ДС) из Јагодине, др Јагода Јорга (ДС) из Београда, проф. др Милан Кнежевић (СРС) из Крагујевца, проф. др Жарко Кораћ (СДУ) из Београда, Јон Магда (ДС) из Алибунара, Нандор Мараџи (ДС) из Кањиже, Милетић Михајловић (СПС) из Петровца, Горан Михајловић (СРС) и з Трстеника, Олена Папуга (ЈСВ) из Новог Сада, Борислав Пелевић (СРС) из Београда, проф. др Милета Поскурица (СРС) из Крагујевца и Риза Халими (ПЗД) из Прешева. Одбор за просвету одржао је 14. јула Другу седницу, којој је председавао председник Одбора Зоран Шапи. На предлог председника Одбора, чланови Одбора су проширили дневни ред, тако да су на седници разматрана питања избора замени-

ка председника Одбора, договора о будућем раду Одбора и проблеми у раду Националног просветног савета. С обзиром да Одбору нису достављени предлози кандидата за заменика председника Одбора, Одбор ће се на наредној седници изјаснити о овом питању.

Договарајући се о будућем раду, чланови Одбора су истакли више значајних тема из делокруга Одбора, којима ће се посветити посебна пажња.

Чланови Одбора су се сложили да се од Националног просветног савета затражи извештај о раду и да се на наредну седницу Одбора позове председник Националног просветног савета, а повод за то је допис који је Савет пустио Одбору.

KONSTITUISANA I POKRAJINSKA VLAST

Egereši predsednik Skupštine, a Pajtić IV

Novu skupštinsku većinu čini 91 poslanik, grupisani u četiri poslanička kluba, među kojima je ovaj put i onaj koji predvodi SPS. Najbrojniji je, sa 70 poslanika, poslanički klub „Za evropsku Vojvodinu“, u čijem sastavu su poslanici DS, G17 plus, SPO, predstavnici tri grupe građana te, jedan poslanik LDP i jedan bivši poslanik DSS-NS. Klub Mađarske koalicije ima devet poslanika, SPS-PUPS-Pokret vršačka regija-evropska regija sedam i Zajedno za Vojvodinu pet poslanika. Poslanički klub SRS ima 24, a DSS-NS pet poslanika.

Preuzevši predsedavanje sednicom od najstarijeg poslanika Jovana Poguberovića (SPS-PUPS), koji je, kako poslovnik nalaže, vodio sesiju do izbora predsednika, Egereši se obratio poslanicima na pet jezika - srpskom, maternjem mađarskom, slovačkom, rusinskom i rumunskom jeziku. „Neću izneveriti vaša očekivanja, svoj posao radiću savesno i pošteno i u interesu svih građana Vojvodine“ kazao je novi predsednik vojvođanske skupštine u prvom obraćanju poslanicima.

Bojan Pajtić je ovom prilikom poručio „da će novo Izvršno veće još snažnije nastaviti sa politikom suzbijanja nezaposlenosti u Vojvodini, razvijanjem poljoprivrede, ulaganjem u infarstrukтуру i razvojem i očuvanjem nacionalnog

identiteta svih nacionalnih zajednica koje u Vojvodini žive“.

Pajtića je za novog predsednika IV predložilo svojim potpisima 88 poslanika, a šef poslaničkog kluba ZEV Dragoslav Petrović kazao je da je reč o čoveku koji je „moralan, obrazovan, koji razume jezike nacionalnih manjina, govori strane jezike, razume druge i koordinira, ali istovremeno ima i snažni stvaralački doprinos“, dodajući da je Pajtić svojim dosadašnjim radom ostavio „trajan trag“ u Vojvodini.

**Dr Zoltan Jeges (SVM),
pokrajinski sekretar za obrazovanje**

Rođen je 1946. u Debeljači, opština Kovačica. Na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu, na Odseku za energetiku, diplomirao je 1971, magistrirao je na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu, a doktorirao je na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu 1986. Govori mađarski, srpski i nemački jezik, a služi se i engleskim i ruskim jezikom. Oženjen je i ima dvoje dece.

Miroslav Vasin (DS), pokrajinski sekretar za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova

Rođen je 18. juna 1955. u Beogradu. Završio je Pravni fakultet u Beogradu. Od 1979. do 1981. radio je u „Fadip“ Bečeju, kao referent, a od 1981. do 1990. u „Hinsu“, kao direktor pravnih poslova. Od 1990. do 2002. bio je pomoćnik generalnog direktora „Albusa“. Oženjen je i ima troje dece.

Mr Jovica Đukić (DS), pokrajinski sekretar za finansije

Rođen je 13. septembra 1961. u Novom Sadu. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Subotici, a magistrirao je na Pravnom fakultetu u Beogradu. Rado je u Republičkoj upravi javnih prihoda, a bio je i zamenik direktora Poreske uprave – Regionalni centar Novi Sad. Istu funkciju u PIV-u obavljao je i u prethodnom sazivu. Oženjen je i ima troje dece.

ODBOR ZA OBRAZOVANJE, NAUKU, KULTURU, OMLADINU I SPORT

Skupština APV je glatko usvojila predlog o izboru predsednika i članova skupštinskih odbora. Srazmerno jačini poslaničkih klubova, poslanici Za evropsku Vojvodina biće na čelu 11 od ukupno 20 skupštinskih od-

bora. Radikali će voditi četiri, Mađarska koalicija dva, dok će po jedan odbor voditi SPS-PUPS, ZZV i DSS-NS.

Za predsednika Odbora za obrazovanje, nauku, kulturu, omladinu i sport izabrana je prof. dr Svetlana Lukić Pe-

trović. Članovi odbora su i ; Branislav Bojić, Ana Novković, Tanja Dulović, Aleksandar Vig, Aleksandar Grmuša, Milorad Soldatović, Milorad Bojin, Saša Todorović, mr Zoltan Sombati i doc. dr Branislava Belić.

BESPLATNO ŠKOLOVANJE ZA 1000 ĐAKA

Državni program podrške

Tim potpredsednika Vlade za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva i Ministarstvo za rad i socijalna pitanja pokrenuli su Državni program za podršku obrazovanju srednjoškolaca iz materijalno ugroženih porodica i osetljivih grupa. Ovo je prva sistemska mera u Srbiji koja treba da smanji osipanje dece iz obrazovnog sistema.

Program je socijalnog karaktera i namenjen je deci srednjoškolskog uzrasta iz materijalno ugroženih porodica koja su u najvećem riziku od napuštanja obrazovnog sistema. Programom su obezbeđene stipendije, besplatni udžbenici i školski pribor, kao i posebna podrška profesora/mentora za 1000 srednjoškolaca. Projekat će se u 2008. godini finansirati sredstvima iz NIP-a, u iznosu od 65 miliona dinara. Program će realizovati Ministarstvo rada i socijalne politike, a prve stipendije mogu da očekuju srednjoškolci od septembra 2008. godine. Ukupna godišnja podrška će iznositi 480 evra po đaku (10 meseci x 48 evra).

Osnovni ciljevi programa su da poboljšanje školskog postignuća siromašne dece i mladih, povećanje broja onih koji završavaju srednje obrazovanje i stvaranje uslova za nastavak školovanja na akademskom nivou. Na ovaj način će se uticati na povećanje mogućnosti njihovog kasnijeg zapošljavanja i poboljšanje životnih uslova, kao i na smanjenje visoke stope nezaposlenosti i broja korisnika materijalne pomoći. U Srbiji veliki broj mladih napusti obrazovni sistem pre vremena i ne stekne zanimanje koje bi im omogućilo mesto na tržištu rada i preduslove za nastavak školovanja. Pokazatelji govore da 71% najsiromašnijih građana Srbije nije završilo osnovnu školu/ili ima samo osnovnu školu. Procenat mladih koji pohađaju srednju školu uzrasta 15-18 godina je prema podacima zvanične statistike za 2005. god. 76,42%. Srednjim obrazovanjem su najmanje obuhvaćena deca iz romskih naselja (samo 10%), a romske devojčice još u manjem procentu (podatak UNICEF-a).

Srbija je do sada bila jedna od retkih zemalja u okruženju koja nije imala sistemske programe koji odgovaraju na problem niskog obrazovnog nivoa i nemogućnosti zapošljavanja gotovo polovine svoje radno aktivne populacije, posebno njenih najsiromašnijih građana.

Država pokreće ovaj program:

- da bi se pomogla materijalno

ugroženim porodicima da školuju svoju decu;

- da bi sva deca imala jednake šanse za dalje školovanje i zapošljavanje bez obzira na materijalni status porodice, na mesto odakle dolaze i na nivo obrazovanja roditelja i jer je to jedini način za dugoročno rešavanje problema siromaštva i socijalne isključenosti je upravo podizanje nivoa obrazovanja i zaposlenosti.

Ovakav mehanizam je uspostavljen za romske đake i na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine inicijativom Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, a uz finansijsku podršku donatora (Fonda za obrazovanje Roma sa sedištem u Budimpešti).

Program je namenjen:

- svoj deci iz materijalno ugroženih porodica i društveno osetljivih grupa;
- socijalni kriterijumi čine oko 70% bodova a (materijalni status i pripadnost nekoj od osetljivih grupa), uspeh 30%.

Program pokriva;

- 1000 stipendija koje će biti dodeljene učenicima od 1. do 4. razreda srednjih škola u visini od 480 evra godišnje;
- jednokratnu nadoknadu za udžbenike i školski pribor u vrednosti od 52 evra u septembru mesecu;
- stalnu podršku mentora biranih iz redova profesora škola koju dete pohađa.

Konkursni rokovi su jun i septembar:

- jun - za učenike II, III i IV razreda biće raspisan sredinom juna,
- septembar - za učenike I razreda (zbog drugog upisnog roka u srednje škole).

Konkursi za izbor mentora biće objavljeni posle izbora stipendista, da bi se omogućilo da to budu profesori srednjih škola koje stipendisti pohađaju.

KONKURS

Informacije o konkursu biće dostupne:

- na web-site Ministarstva rada i socijalne politike, Tima PPV za implementaciju Strategije za smanjenje siromaštva i sajtu Beogradske otvorene škole za srednjoškolce «MINGL», NVO mreže;
- u nacionalnim dnevnim novinama gde će se objaviti konkurs;

Sve dodatne informacije mogu se dobiti na broj telefona 011/301-41-11, kao i na našu sajt www.minrzs.sr.gov.yu ili www.prsp.sr.gov.yu.

STIPENDIJA ZA STUDIJE U EU

Nedavno su predstavljeni programi Evropske unije namenjeni studentima u Srbiji - "Tempus" i "Erasmus Mundus". Zahvaljujući tim programima, studenti dobijaju priliku da završe master studije u zemljama EU, odnosno da deo svojih studija, bez obzira na godinu na koju su upisani, provedu na jednom od univerziteta u Uniji.

"Erasmus Mundus" je program koji promovise jedinstveni evropski obrazovni prostor, a jedan od njegovih ciljeva je i uspostavljanje što bolje saradnje i razmene iskustava sa zemljama koje nisu članice EU. Kroz program se finansiraju master studije koje se sprovedu u više zemalja EU, a pomaže se i sprovođenju većeg dela tih studija u zemljama koje nisu članice EU. Program omogućava i stipendije za studente koji žele da master studije završe na univerzitetima u EU, a godišnja stipendija iznosi 21.000 evra. Ukupan budžet za "Erasmus Mundus" iznosi 230 miliona evra, pri čemu će očekivani budžeti za Srbiju biti veći od dva miliona evra, a naredni konkurs predviđen je za jesen.

"Tempus" je najznačajniji program Evropske komisije koji podržava reformisanje sistema visokog obrazovanja u skladu sa principima Bolonjskog i Lisabonskog procesa. Program se realizuje u 27 zemalja koje nisu članice EU, a u saradnji sa članicama EU. "Tempus" se u Srbiji sprovodi od 2001. i do sada je kroz projekte uloženo 26 miliona evra. Do sada finansirani projekti odnosili su se na reformu i modernizaciju studijskih programa, uvođenje evropskog sistema prenosa bodova, uslove studiranja, reformu institucija i na različite sistemske reforme čiji je cilj unapređenje visokog školstva u Srbiji u celini.

U Srbiji se trenutno realizuje oko 50 projekata, a od jeseni se očekuje objavljivanje rezultata selekcije prvog konkursa četvrte faze programa u kojem je izdvojeno 5,6 miliona evra.

Informacije možete dobiti na National Tempus Office Serbia, tel: 011-32-33-409 www.tempus.ac.yu i Delegacija Evropske komisije u Srbiji tel: 011 308 32 00, www.europa.rs

KONKURS ZA NAJINKLUZIVNIJU ŠKOLU

Fond za otvoreno društvo raspisao je konkurs za najinkluzivniju osnovnu školu, kao nastavak aktivnosti u okviru projekta "Inicijative: Inkluzivno obrazovanje – od prakse, ka politici". Na konkursu mogu učestvovati osnovne škole tako što će podnositi svoje projekte kojima planiraju mere unapređivanja postojeće inkluzivne orijentacije škole.

Fond za otvoreno društvo u okviru Inicijative podržava stvaranje uslova koji obezbeđuju jednaku dostupnost kvalitetnog obrazovanja za sve, posebno za decu i mlade koji su zbog svog etničkog porekla, mentalnih sposobnosti, invaliditeta ili bolesti marginalizovana, diskriminisana ili segregisana.

Konkurs predstavlja vid podrške školama koje u poslednjih pet godina sprovedu inkluzivni pristup. Odobravaće se projekti čije je trajanje ograničeno na 12 meseci, a iznos sredstava po projektu biće od 5.000 do 9.000 dolara.

Fond za otvoreno društvo, tel: 011/30-25-800, www.fosserbia.org

ОБЕЛЕЖЕН МЕЂУНАРОДНИ ДАН МЛАДИХ

Представници Фонда за развој непрофитног сектора Војводине одржали су конференцију за новинаре поводом Међународног дана младих, који се ове године обележава под називом “Тражи се место под сунцем – за младе”. На конференцији, посвећеној 12. августу, чије обележавање су установиле Уједињене нације 1999. године, говорили си в.д. директора Фонда Ана Сегедински, координатор програма у Омладинској невладиној организацији ОНА Јелена Поповић, као и Милисав Милинковић и Данијела Радић из Центра за омладински рад. Они су промовисали резултате деловања омладинских невладиних организација и позвали младе људе да се укључе у решавање проблема који се тичу њиховог положаја.

Чињеница је да млади немају довољно простора да остваре своје потребе, таленте и интересовања, тако да само најупорнији успевају да реализују своје идеје. Фонд се залаже да што више младих реализује своје потенцијале на добробит целог друштва и бори се против предрасуда о младима. Тврде да је предрасуда

да су млади незаинтересовани. Одрасли су их, уствари, маргинализовали. Млади су претња свима који су престали да уче и напредују, они су претња старом систему вредности.

Пројекат “Оснаживање омладинских невладиних организација” започет је у децембру прошле године и траје до краја августа ове године, окупио је више партнера из Сомбора, Београда и Бора, а подржало га је и републичко Министарство омладине и спорта. Учесници пројекта прошли су кроз обуку о управљању организацијом и пројектним циклусом, о чему је издата и брошура, направљен је спот који промовише вредности омладинских НВО, а у јулу је у Новом Саду спроведена јавна акција под називом “Унтерхалтовање”, у оквиру које је десет омладинских организација представило свој рад.

Представници Центра за омладински рад Данијела Радић представили су стратешке правце деловања Центра: развој програма неформалног образовања, подстицање активности у заједници и заговарање за младе.

ДЕФЛАЦИЈА 1,1%

У Србији је опет, након две године, у јулу забележена дефлација од 1,1 одсто. Годишњи раст потрошачких цена пао је на 13,9 одсто, са 14,9 процената колико је износио у јуну. У јулу 2008. су у односу на претходни месец највише скочиле цене школараине за 3,6 одсто. Транспорт је поскупео за 1,7 одсто, због повећања цена горива. У

групи “Ресторани и хотели” просечно јулско повећање цена било је 0,4 одсто због повећања цена пића. Цене хране и безалкохолних пића биле су ниже за 3,5 одсто због сезонског снижења цена воћа и поврћа, док се цене осталих производа и услуга нису битније мењале.

Према методологији ЕУ, инфлација се мери на основу просечне промене малопродајних

цена роба и услуга за личну потрошњу, а укључује и цену изнајмљивања стана, финансијске услуге, услуге образовања и угоститељске услуге. Према стандардној методологији Завода, којом се мери раст цена на мало, инфлација у Србији у јулу износила је 0,1 одсто, а у првих седам месеци 2008. године раст цена био је 6,2 одсто.

ЗАДУЖЕНОСТ ГРАЂАНА СМАЊЕНА

Кредитна задуженост становништва Србије је у првих седам месеци ове године порасла за 6% и достигла 312,7 милијарди динара, али су у јулу све врсте кредита забележиле благ пад. Задуженост грађана Србије по банкарским кредитима у јулу је смањена за око 0,7%, односно за 3,2 милијарде динара. Стамбени кредити су, као и у јуну, доминантан облик задуживања грађана, пошто је задуженост по тој врсти кредита на крају јула била 127,2 милијарде

динара.

Задуженост по стамбеним кредитима у првих седам месеци порасла је за 24,3%, а у јулу су смањени за око 0,3%. Највећи раст од јануара до јула имали су пољопривредни кредити – 122,6%, и достигли 17,5 милијарди динара, а у јулу су смањени за 0,3%.

Обим готовинских кредита већ неколико месеци је у паду и у првих седам месеци ове године смањен је за 5,7%, а у јулу за 3,2%, док је обим потрошачких кредита у првих

седам месеци смањен за 27,1%, а у јулу за један одсто. Број текућих рачуна грађана од јануара до јула повећан је за 10,9%, на 5,9 милиона, а број корисника текућих рачуна за седам и по посто, на 3,9 милиона. Износ дозвољеног прекорачења порастао је у првих седам месеци за три посто и достигао 39,6 милијарди динара. Број кредитних картица у Србији порастао је у том периоду за 6,6%, на 1,2 милиона, а број корисника кредитних картица за 4,9%, на 909.385.

ОТВОРЕНО ПИСМО

Н/р др Жарку Обрадовићу,
министру просвете

Поштовани,

У току претходне недеље били смо сведоци бројних притисака на директоре школа да фалсификују податке за обрачун плата запосленим у основним и средњим школама, а са циљем уклапања у квоту одобрену од стране министарства за месец јул, иако се на тај начин директно крши члан 114. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 и 61/05).

Притисци на директоре да Трезору доставе нетачне податке врше Школске управе, а на основу дописа државног секретара проф. др Радивоја Митровића број 120-01-116/2/2008-08 од 04.08.2008. године, а након одговора Управе за трезор број 402-1115/08-001 од 01.08.2008. године.

Тачно је да су у јулу 23 радна дана, односно за два дана више од просека претходна 3 месеца. Међутим, о томе је неко други раније и на време требао да води рачуна и то можда баш они који сада терају директоре школа да направе кривично дело фалсификовања података, а са циљем да се запосленима у просвети не плате та два дана годишњег одмора.

Запослени у просвети су иначе, већ дуже време, незадовољни својим материјалним положајем пошто раст плата ни изблиза не прати висок раст трошкова живота и инфлацију већу од планиране и што преговори о новим посебним колективним уговорима још нису ни почели, те би реализација оваквог сценарија око плаћања годишњег одмора могла бити кап која би прелила чашу незадовољства запослених у просвети, а за последицу нова школска година ће почети великим бројем тужби за изгубљену зару, а не можемо ни искључити могућност штрајка.

Подсећамо Вас да су у претходне две године запослени у основном и средњем образовању, због протокола којима је повећање цене рада било тек у јуну и због тога што је за годишње одморе је узиман тромесечни просек (где су два месеца (април и мај) имали нижу цену рада) накнада за годишњи одмор запосленима је била мања од јунске плате, а то тада никоме у министарству просвете и финансија није сметало пошто је Закон о раду тада у целости испоштован.

Сходно томе, захтевамо да се и сада поштује Закон како би избегли непотребне тужбе за изгубљену накнаду зараде и све последице које из тих спорова могу проистећи.

Срдчан синдикални поздрав!

Нови Сад, 11.08.2008. година
председник ИО НСПРВ
Ранко Хрњац

ЗАРАДЕ У ЈУНУ 2008. ГОДИНЕ

Просечна зарада у Републици Србији, исплаћена у јуну 2008. године, износи 45608 динара. У односу на просечну зараду исплаћену у мају 2008. године, номинално је већа за 1,72%, а реално је већа за 1,21%.

Просечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији, исплаћена у јуну 2008. године, износи 32648 динара. У односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у мају 2008. године, номинално је већа за 1,56%, а реално је већа за 1,05%.

ПЕРИОД ЈУН 2008. - ЈУН 2007.

Просечна зарада у Републици Србији, исплаћена у јуну 2008. године, у односу на просечну зараду исплаћену у јуну 2007. године, номинално је већа за 17,20%, а реално је већа за 1,12%.

Просечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији, исплаћена у јуну 2008. године, у односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у јуну 2007. године, номинално је већа за 17,09%, а реално је већа за 1,03%.

ПЕРИОД ЈАН./ЈУН 2008. - ЈАН./ЈУН 2007.

Просечна зарада у Републици Србији, исплаћена у периоду јануар - јун 2008. године, у односу на просечну зараду исплаћену у периоду јануар - јун 2007. године, номинално је већа за 19,38%, а реално је већа за 4,17%.

Просечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији, исплаћена у периоду јануар - јун 2008. године, у односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у периоду јануар - јун 2007. године, номинално је већа за 19,52%, а реално је већа за 4,29%.

	Просечна зарада		Индекси номиналних зарада		Просеч. зарада без пореза и доприноса		Индекси номиналних зарада без пореза и доприноса	
	VI 2008	I - VI 2008	VI 2008/ V 2008	I-VI 2008/ I-VI 2007	VI 2008	I - VI 2008	VI 2008/ V 2008	I-VI 2008/ I-VI 2007
Република Србија	45608	43531	101,72	119,38	32648	31226	101,56	119,52
Централна Србија	45551	43374	101,81	119,01	32612	31120	101,70	119,14
Војводина	45766	43959	101,49	120,40	32745	31515	101,17	120,53
Град Београд	55578	53439	101,90	116,88	39690	38267	101,86	116,96
Град Нови Сад	52250	50938	98,69	117,29	37129	36402	97,74	117,33
Севернобачки округ	41797	40170	101,56	118,09	30169	28927	101,66	118,07
Средњебанатски округ	41948	41159	100,36	122,52	30044	29476	100,29	122,47
Севербанатски округ	41465	40223	99,20	119,51	29854	28862	99,47	119,58
Јужнобанатски округ	50049	46270	107,95	123,80	35749	33149	107,88	124,04
Западнобачки округ	42964	41678	98,20	124,00	30831	30058	97,38	124,79
Јужнобачки округ	48519	46989	100,11	117,84	34570	33620	99,41	117,89
Сремски округ	43886	41737	102,97	122,74	31463	29912	103,19	122,85

ДЕФЛАЦИЈА, АЛ' СЕ ЖИВИ СВЕ ТЕЖЕ

Цене на мало у јулу 2008.

Цене на мало роба и услуга у Републици Србији у јулу 2008. године у просеку су више за 0,1% у односу на претходни месец (и цене роба и цене услуга су више за по 0,1%). У јулу 2008. године у односу на децембар 2007. године цене на мало су повећане за 6,2%.

Трошкови живота у Републици Србији у јулу 2008. године у односу на претходни месец у просеку су нижи за 1,1%. У јулу 2008. године трошкови живота повећани су за 5,8% у односу на децембар 2007. годину. Разлика између индекса цена на мало и индекса трошкова живота је последица различитог утицаја раста цена појединих артикала на формирање ових индекса.

Потрошачке цене (мера просечне промене малопродајних цена роба и услуга које се користе за личну потрошњу) ниже су у јулу 2008. године у односу на јун 2008. године за 1,1%. Потрошачке цене у јулу 2008. године у односу на

исти месец 2007. године повећане су за 13,9%.

Посматрано по главним групама производа и услуга класификованих према намени потрошње у јулу 2008. године у односу на претходни месец највише су повећане цене у; групи Образовање 3,6% (повећање цене школарине), у групи Транспорт 1,7% (повећање цена деривата нафте), у групи Ресторани и хотели 0,4% (повећање цене пића). У групи Храна и безалкохолна пића цене су биле ниже за 3,5% (сезонско снижење цена воћа и поврћа).

Цене осталих производа и услуга нису се битније мењале.

Индекс потрошачких цена	структура (%)	VII 2008 Ø 2007	VII 2008 VI 2008	VII 2008 VII 2007	VII 2008 XII 2007
Укупно	100,00	111,8	98,9	113,9	106,1
Храна и безалкохолних пића	35,18	120,8	96,5	129,9	110,0
Алкохолна пића и дуван	5,57	108,9	100,2	107,9	102,0
Одећа и обућа	6,86	106,1	100,0	106,1	103,4
Стан, вода, ел. енер, гас и др горива	16,27	104,3	100,1	102,3	102,3
Намештај, покућство, текуће одржавање	5,27	101,8	99,5	99,7	99,1
Здравство	4,22	103,5	100,3	102,4	101,1
Транспорт	11,46	117,9	101,7	116,6	112,1
Комуникације	3,23	98,1	100,0	97,9	99,9
Рекреација и култура	5,44	104,7	100,1	106,3	102,2
Образовање	1,23	107,7	103,6	107,8	104,3
Ресторани и хотели	1,48	107,2	100,4	107,9	103,8
Остала роба и услуге	3,79	105,0	100,1	104,2	102,6

Период јул 2008 - јул 2007. год.

Просечна зарада у Републици Србији, исплаћена у јулу 2008. године, у односу на просечну зараду исплаћену у јулу 2007. године, номинално је већа за 19,12%, а реално је већа за 3,67%.

Просечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији, исплаћена у јулу 2008. године, у односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у јулу 2007. године, номинално је већа за 19,12%, а реално је већа за 3,67%.

Зараде у јулу 2008. године

Просечна зарада у Републици Србији, исплаћена у јулу 2008. године, износи 46115 динара. У односу на просечну зараду исплаћену у јуну 2008. године, номинално је већа за 1,11%, а реално је већа за 2,23%.

Просечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији, исплаћена у јулу 2008. године, износи 33058 динара. У односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у јуну 2008. године, номинално је већа за 1,26%, а реално је већа за 2,39%.

Период јануар/јул 2008 - јануар/јул 2007. год.

Просечна зарада у Републици Србији, исплаћена у периоду јануар - јул 2008. године, у односу на просечну зараду исплаћену у периоду јануар - јул 2007. године, номинално је већа за 19,35%, а реално је већа за 4,05%.

Просечна зарада без пореза и доприноса у Републици Србији, исплаћена у периоду јануар - јул 2008. године, у односу на просечну зараду без пореза и доприноса исплаћену у периоду јануар - јул 2007. године, номинално је већа за 19,46%, а реално је већа за 4,15%.

ДА ЛИ ИНЖЕЊЕР ПРОИЗВОДНОГ МЕНАЏМЕНТА МОЖЕ ДА ПРЕДАЈЕ У ГИМНАЗИЈИ?

ПИТАЊЕ: Да ли лице запослено у болници може бити преузето на послове наставника у средњој школи?

ОДГОВОР: Пријем у радни однос у школи, по правилу, врши се на основу коначне одлуке директора о избору кандидата по расписаном конкурсном или споразуму о преузимању, уз сагласност запосленог, сагласно члану 121. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 62/03, 64/03, 58/04 и 62/04). На основу споразума запослени може бити преузет из установе или Министарства, сагласно ставу 2. истог члана Закона.

Установа у смислу напред наведене одредбе јесте установа образовања и васпитања, и то: предшколска установа (дечији вртић) и школа (основна и средња школа са домом), сагласно чл. 1. и 29. Закона.

Према томе, на основу споразума за рад у школи запослени не може бити преузет из болнице, односно друге установе из области здравства.

Такође, Министарство у смислу напред наведене одредбе јесте министарство надлежно за послове образовања, односно Министарство просвете и спорта, сагласно члану 8. став 2. Закона.

Према томе, за упражњено место наставника у средњој школи, директор треба да распише конкурс за пријем у радни однос или да преузме наставника из друге установе, односно школе или Министарства, сагласно одредбама Закона.

Посебно напомињемо да је потписан Посебан колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, број 86/05) којим је, у члану 5. прописано да избор и пријем у радни однос, на основу конкурса, врши директор установе, под условом да се протходно преузимањем није могао засновати радни однос са лицем које испуњава услове утврђене актом о систематизацији радних места.

ПИТАЊЕ: Да ли постоји законска сметња да ученици четвртог разреда гимназије полажу два предмета уместо једног из изборног дела матурског испита?

ОДГОВОР: Правилником о наставном плану и програму за гимназију („Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 5/90 и „Просветни гласник“ бр. 3/91, 3/92, 17/93, 2/94, 2/95, 8/95, 23/97, 2/02, 5/03, 10/03, 11/04, 18/04 и 24/04), прописано је: да се матурски испит састоји из два дела – заједничког и изборног; да се у оквиру заједничког дела полажу српски, односно матерњи језик, страни језик, односно математика, зависно од смера; да се изборни део састоји из матурског рада и његове одбране; да се општи успех исказује једном оценом као аритметичком средином вредности оцена добијених за поједине предмете који су полагани на матурском испиту и оцене из матурског рада.

Изборни део матурског испита састоји се из рада и одбране, и то из следећих предмета: матерњих језик и књижевност, страни језик, социологије, психологија, математика, рачунарство и информатика, историја, филозофија, географија, физика, хемија, биологија и област уметности (ликовна, музичка, сценска, филмска).

У обрасцу дипломе о положеном матурском испиту објављеном у Правилнику о јавним исправама које издаје средња школа („Службени гласник РС“ бр. 19/96 и 53/99) прописана је само једна рубрика за израду и одбрану матурског рада.

На основу изложеног произилази да постоји ограничење у самом Правилнику о наставном плану и програму за гимназију и Правилнику о јавним исправама које издаје средња школа.

Постоји могућност да се иницира допуна Правилника о наставном плану и програму за гимназију и то правом ученика да може да захтева полагање још неког предмета, али не кроз израду матурског рада, већ кроз усмено полагање испита, као и утицај оцена из тих предмета на општи успех на матурском испиту.

ПИТАЊЕ: Из којих средстава се исплаћују трошкови сахране породици у случају смрти запосленог у школи?

ОДГОВОР: Чланом 29. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 86/05) прописана је, између осталих, дужност директора да породици запосленог исплати помоћ у случају смрти запосленог.

Чланом 142. став 1. тачка 4. Закона о основама система образовања

и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 62/03, 64/03, 58/04, 62/04, 79/05 и 101/05) прописано је да се у буџету Републике обезбеђују средства, између осталих, за отпремнине и помоћи запосленим у основним и средњим школама.

Имајући у виду наведено, средства за накнаду трошкова сахране обезбеђују се у буџету Републике.

Дакле, трошкови сахране породици запосленог у школи у случају његове смрти, исплаћују се из буџета Републике.

ПИТАЊЕ: Да ли лице са стеченим стручним називом дипломираног инжењера производног менаџмента може да изводи наставу у гимназији и стручној школи?

ОДГОВОР: Одредбама Правилника о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у гимназији („Службени гласник РС – Просветни гласник“ број 5/90 и „Просветни гласник“, бр. 5/91, 1/92, 3/94, 7/96, 7/98, 3/99, 4/99, 3/03, 4/04, 11/04 5/05), као и одредбама Правилника о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у сртуним школама („Просветни гласник“, бр. 5/91, 1/92, 21/93, 3/94, 7/96, 7/98, 3/99, 6/01, 3/03, 8/03, 11/04, 5/05 и 6/05) није прописан стручни назив дипломирани инжењер производног менаџмента.

Чланом 2. тачка 24. алинеја 7. Правилника о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у гимназији и чланом 2. тачка 22. алинеја 7. Правилника о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у стручним школама прописано је да наставу рачунарства и информатике може да изводи лице са завршеним факултетом које је у току студија савладало план и програм рачунарства и информатике у трајању од најмање четири семестра.

Лице са стеченим стручним називом дипломирани инжењер производног менаџмента испуњава прописани услов у погледу врсте образовања за извођење наставе и других облика образовно-васпитног рада из предмета Рачунарство и информатика у гимназији и стручној школи.

ПИТАЊЕ: Да ли запослени у предузећу или установи на пословима образовања по ваншколским прописима треба да стекну лиценцу по Правилнику о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника?

ОДГОВОР: Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 62/03, 64/03, 58/04 и 62/04) је прописано да је дозвола за рад наставника, васпитача и стручних сарадника услов за њихов рад у установи – дејћем вртићу, основној и средњој школи.

На запослене у предузећу или установи која обавља делатност осталог образовања по ваншколским прописима не примењују се одредбе Закона које се односе на обавезу поседовања дозволе за рад – лиценце наставника, васпитача и стручних сарадника у предшколском, основном и средњем образовању и васпитању.

ПИТАЊЕ: Да ли дипломирани социолог има право да обавља послове стручног сарадника – социјалног радника?

ОДГОВОР: Чланом 3. Правилника о врсти стручне спреме наставника, стручних сарадника и помоћних наставника у стручним школама („Просветни гласник“, бр. 5/91, 1/92, 21/93, 3/94, 7/96, 7/98, 3/99, 6/01, 3/03, 8/03, 11/04, 5/05 и 6/05) прописано је да су стручни сарадници: школски педагог, школски психолог, социјални радник, здравствени радник и библиотекар.

Одредбом члана 3. тачка 3. став 1. Правилника прописано је да послове стручног сарадника – социјалног радника може да обавља дипломирани социјални радник.

Ставом 2. исте тачке Правилника прописано је да послове стручног сарадника може да обавља и дипломирани социолог, односно професор социологије.

Број извршилаца у школи на пословима стручних сарадника одређује на основу одредби члана 6. Правилника о цени услуга средње школе („Службени гласник РС“, број 35/93).

На основу наведених одредаба Правилника произилази да дипломирани социолог може да обавља послове стручног сарадника – социјалног радника, у случају да нема кандидата који је дипломирани социјални радник и уколико је Правилником о цени услуга средње школе одређен одговарајући број стручних сарадника, међу којима је и социјални радник.